

Ülést tartott a Csongrád megyei tanács

Napirendjén szerepelt a megye jövő évi terve és költségvetése, és a közrend, a közbiztonság

A Csongrád megyei tanács tegnap ülést tartott. Az ülés elnökségében helyet foglalt és felszólalt Györi Imre, a megyei pártbizottság első titkára is. Török Lászlónak, a megyei tanács vb elnökének megnyitói szavai után tárgyalta a tanács Csongrád megye 1966. évi terv- és költségvetési javaslatát Kovács Imre vb-elnök-helyettes előterjesztésében.

A megyei tanács jövő évi terve és költségvetése tovább fontos célok megvalósítását segíti elő, újabb előrelépést hoz a munka- és életkörülmények javításának útján. A megyei tanács helyesléssel vette tudomásul, hogy a jövő évi tervek összeállításánál az egész népgazdaság helyzetét figyelembe vevő mértékű tartás és a szigorú takarékosság elvei érvényesültek. A tervjavaslat egyik központi célja, hogy jobban kielégítse a növekvő kommunális, egészségügyi és kulturális igényeket. Igen jelentős a lakásépítkezésekre biztosított összeg, de a legfontosabb felhasználásával sem biztosítható a felmerült igények kielégítése.

A vitában felszólalt Gránitz Antal (Szegvár), Darabos György, a tanács pénzügyi osztályának vezetője, Link Mihály (Kiskun-dorozsma), Ördög Piroska (Tápió), Kutiván Rezső (Algyő), Hantos Mihály vb-elnök-helyettes, dr. Pataki Antal, a tanács tervosztályának vezetője, Horváth Árpád (Hódmezővásárhely), Balogh László országgyűlési képviselő, Forgó László (Csongrád), Nagyistók Sándor (Fegyő), Morschauser Józsefné (Domaszék), dr. Aranyi Sándor (Csongrád), Tóvisfalvi Péter Pál (Hódmezővásárhely).

A tanács ezután elfogadta a jövő évi terveket, amelyeket jóváhagyásra a Minisztertanácshoz terjesztettek.

A tanács határozatot hozott arra, hogy a különféle okok (lemondás, elhalálozás stb.) miatt megüresedett járási és városi választókerületekben december 5-én új választást kell tartani. Ennek során 22 járási, illetve városi tanácsot választ a lakosság.

Napirendként dr. Kelemen Miklós rendőrfőkapitány tájékoztatta a tanácsot a megye közrendjéről és közbiztonságáról. Csongrád megyében általában és alapvetően megfelelő és szilárd a közrend, a közbiztonság. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nincsenek, vagy csak ritkán adódnak rendezőrendező cselekmények.

Az emberek élete és testi épsége ellen aránylag sok még a támadás. Nagyszámú a lopás, a garázdaság és a közlekedési bűntett is. A társadalmi tulajdon is dézsmálják, károsítják. A társadalmi tulajdon különösen a termelőszövetkezetekben van veszélyeztetve, noha az utóbbi időben javulás tapasztalható. A társadalmi tulajdon őrzése, kezelése gyakran felületes, gyakori a hiányos ellenőrzés. Helyenként gazdasági vezető beosztásban dolgozó emberek tanúsítanak olyan magatartást, amely a társadalmi tulajdon szándékos, vagy gondatlan megkárosításához vezet.

Az elmúlt időszakban az építőiparban követtek el a legtöbb bűncselekményt. Ezeket a bűncselekményeket néhány objektív tényező is elősegíti: a munkahelyek nagy száma és szétzórtsága, amely nehezíti az ellenőrzést, az anyagok rakározását, őrzését. Ezekhez gyakran járul a felületesség, hanyagság. Esetenként olyan személyeket is felélt beosztásba tesznek, akikkel szemben a társadalmi vagyonszétosztása miatt korábban már büntető ítéletet hoztak. Komoly visszaélések adódnak az építőanyagok fuvarozásánál is.

Az évről évre növekvő idegenforgalom öröndetes. Nem engedhető azonban a vám- és deviza-jogszabályok megsértése. A tapasztalatok szerint a lakosság jelentős része nincs tisztában azzal, hogy jogszabályaink mindennemű devizázást is tiltanak. A rendőrségnek a szegedi ünnepek hetekben viszonylag sok ember ellen kellett büntető eljárást indítania, mert külföldieknek forintot adtak át.

A rendőrfőkapitány a továbbiakban a fiatalok

bűnözéséről szövegezte. Kiemelte, hogy ifjúságunk meghatározó, döntő többsége jó úton jár, s elsősorban szocialista társadalmi rendünkből fakadó pozitív vonások vannak rá hatással. Akadnak azonban bűnöző fiatalok. A fiatalok bűnözés zömében a városokban történik, a megyében legtöbb esetben Szegeden. A fiatalok által elkövetett bűncselekmények fő célja a könnyű pénzszerezés. A tapasztalatok azt is mutatják, hogy a fiatalok által elkövetett bűntetteknek több negatív tényező együttes hatása játszik közre. Ezek közül ki kell emelni a rossz családi hátat, a züllött környezetet.

Ezután dr. Kelemen Miklós elemezte a garázdaság, az emberek élete, valamint testi épsége ellen irányuló támadások okait. Ezek között első helyen áll az alkohol hatása.

A közrend és a közbiztonság kérdése között egy-egy jobban előtérbe kerülnek a közlekedési balesetek. Ezek száma 1960 óta erősen felfelé tendenciájú. A baleseti tényezők közül különösen jelentős az elsőségi jog meg nem adása, a gyorsajtás, a gondatlan és ittas vezetés, a szabálytalan előzés. A közlekedési baleseteknek csak 4,4 százaléka vezethető vissza objektív okokra: műszaki meghibásodásokra.

Az idén bizonyos eredményeket már sikerült elérni. A halálos balesetek száma 15 százalékkal, a súlyos sérülések balesetek száma 7,7 százalékkal csökkent. A gyermekbalesetek száma 32 százalékkal kevesebb.

Végül a megyei rendőrfőkapitány hangsúlyozta, hogy a dolgozó tömegek egyre erőteljesebben segítik a rendőri szerveket a közrend és közbiztonság szilárdításában. Ez az értékes támogatás szervezett formában jut kifejezésre az önkéntes rendőrök, valamint a munkások részéről. A rendőri szervek mindent elkövetnek a közrend, a közbiztonság további erősítéséért, de ehhez ezután is kéri, igénylik a társadalom még hatékonyabb támogatását.

A városi tanács elfogadta Szeged jövő évi tervét és költségvetését

A javaslatokat jóváhagyásra a Minisztertanácshoz terjesztik

A szegedi megyei jogú városi tanács tegnap, pénteken rendkívüli ülést tartott. Dr. Biczó Györgynek, a városi tanács vb elnökének megnyitói szavai után a tanácsülés Vas Istvánnak, a vb tagjának elnökletével végezte munkáját. Szeged város 1966. évi tervjavaslatát Arvai József vb-elnök-helyettes, a város 1966. évi költségvetését pedig a pénzügyi osztály terjesztette elő.

A tervjavaslat magába foglalja a kormány által rendelkezésre bocsátott anyagokat és a tanács erőforrásokat a különféle közterületek beruházások megvalósítására, valamint a tanács vállalatok termelési, teljesítményi, forgalmi és fejlesztési célkitűzéseit. A város nagy összegű tervjavaslatán kívül milliókkal lépnek be, és segítik Szeged fejlődését a minisztériumok és országos főhatóságok útján jövőre itt megvalósuló beruházások, fejlesztések is. A tervjavaslatban szereplő összegek arányát a sürgősségi és fontossági sorrend szerint alakították ki. Harmadik ötéves tervünk első évében — jövőre — az ország teherbíró-képességeivel, anyagi lehetőségeivel összhangban — folytatódik Szegeden a lakosság egészségügyi, szociális, kulturális és kommunális ellátottságának bővítése. Továbbra is napirenden lesznek az építkezések; újabb lakóházak, tantervek, körzetorvosi rendelő, iskola, óvoda készül.

A Patyolat új üzemházának megvalósításához jövőre hozzáfognak a kivitelezők. Korszerűsítik a víz- és gázszolgáltatást. Az illési földgáz általánosabb hasznosítását célzó tevékenység is a programban van. Szélesül a hévíz felhasználása fűtési célokra: létrejön — az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság mezzemenő közreműködésével — a hévízközmű rendszer. Milliókat költenek jövőre is az állami lakóházak tatarozására, felújítására, a csatornahálózat korszerűsítésére.

A tanács üzemek, vállalatok jövőre számottevően növelik a termelést, s ezt alapvetően a termelékenység emelésével, az ezt szolgáló gépi felszerelések, valamint gyártási technológiák korszerűsítésével érik el.

Szeged város jövő évi költségvetése szintén a realitá-

soknak megfelelő, tíz és tízmilliókat biztosít közcélokra. A költségvetés a tanács intézmények: kórházak, rendelő, iskolák bővítésére, óvodák stb. működtetésére, fenntartásának költségeit, a parkok gondozásának, az utcák, terek takarításának stb. összegeit, valamint a tanács vállalatok, üzemek befizetéseit foglalja magába. Az együttes anyagi erőforrás, amivel a városi tanács gazdálkodik, a terv- és a költségvetés összegeiből tevődik össze.

A javaslatok vitájában sorrendben felszólaltak: Farkas István, Engi József, Bárdos

Miklós, dr. Nagymihály Sándor, Barát József, Nagy Sándor, Peták József, Dr. Biczó György. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében dr. Bálint Tamás mondott véleményt.

A tanács elfogadta és jóváhagyta Szeged város 1966. évi tervjavaslatát és a városi tanács jövő évi költségvetési előirányzatát. A javaslatokat a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke a Minisztertanácshoz terjeszti jóváhagyásra. (A terveket a jóváhagyás után lapunkban ismertetjük.) A tanácsülés Vas István zárszavával ért véget.

GAZDASÁGI FEJLŐDÉSUNK IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI

Ártermelés és gazdasági irányítás

„Áru, érték, ár, piac” — mindennapi ismert fogalmak. Aki nem tanulmányozta a közgazdaságtant, semmi meglepetést nem talál abban, hogy a szocialista társadalomban ártermelés van. Pedig a dolog távolról sem ilyen egyszerű.

A szocialista társadalomban folyó ártermelés alapjaiban más mint a megelőző társadalmak ártermelése. Elég arra utalni; az áruk döntő többsége, a sok nyersanyag, a bonyolult, nagyértékű gépek, műszerek stb. áruforgalmának az a sajátossága, hogy amikor az egyik vállalat eladja, a másik megveszi, a tulajdonos nem változik, hiszen az mindkét esetben a szocialista állam. Az is lényegbevágó, hogy a tőkés ártermelésben a piac döntötte el utólag, hogy mit kell termelni, s amit termeltek, arra valóban szükség van-e, míg a szocialista társadalomban felméri a szükségletet és előre megtervezi a termelést. A kapitalista ártermelésben a termékek árát is nagymértékben befolyásolja a piac. A szocializmusban az árakat is megtervezik, nincs lehetőség a piaci viszonyok kapcsán a nyereszkesedésre, nincsenek mindennapos áringadozások (itt természetesen nem az ún. „szabadpiacra” gondolunk, amely bizonyos keretek között fennmaradt és az áruforgalom viszonylag jelentéktelen részét bonyolítja le.)

A különbségek mellett figyelembe kell venni az azonosságot, a megegyezést is a megelőző ártermeléssel, hiszen azonos vonások nélkül aligha tekinthetnénk „ártermelésnek” a szocializmusban folyó termelést. Milyen vonásokra gondolunk? Hogy csak néhány leglényegesebbet említsünk: arra, hogy a termékek ára nagyjából az előállításukra fordított költségek összege, pontosabban értékük közelében alakuljon ki, hogy növekedjen a pénzbevételek és kiadások összevetésének, a jövedelmességnek és gazdaságosságának súlya, jelentősége, hogy a piaci viszonyok, a kereslet és a kínálat alakulása gyakoroljon megfelelő befolyást a termelésre. A gazdasági irányító rendszer átalakításának egyik lényeges mozzanata az, hogy az ártermelésnek ezeket az általános vonásait, követelményeit jobban érvényesítsük.

A piac nálunk nem szabályozza s nem is szabályozhatja a termelést, hiszen erre a terv hivatott. Ugyanezért az eddiginél nagyobb szükség van arra, hogy a kereskedelem közvetítse a piac, a fogyasztás, „véleményt” a termelőről, s ez befolyásolja, a szükségletek változásához igazítsa a termelést. Közismert, hogy a szükségletek és ennek megfelelően az igények a technika gyors fejlődése alapján bel- és külföldön, termelési eszközökben és fogyasztási cikkekben egyaránt gyorsan változnak. Ezeket — csak a termelés területén mozogva, nem mindig és főleg nem időben tudjuk feltárni. A piac, a piaci viszonyok átgondolt, jobb, szélesebb felhasználása segíthet ezen, a szükségletek iránti nagyobb érzékenységre, rugalmasabb alkalmazkodásra serkentheti a termelést.

A termékek áruváltából ered az is, hogy értéküket, a rájuk fordított összes kiadást számon tartjuk. Így derül ki, hogy nem fordítunk-e többet egy-egy termékre, mint amennyit kellene, nem túl drágán termelünk-e? A vállalatokat, minden termelő kollektívát, minden vezető és beosztott dolgozót arra kell ösztönözni anyagilag is, hogy olcsóbbá tegyék a termelést. Ez a piac egyik fő követelménye és a nemzetközi piacon különösen parancsolóan jelentkezik ez az igény. A gazdasági irányítás átalakításának egyik alapelve az, hogy ennek az igénynek minél jobban meg kell felelni.

Az áru és piaci viszonyokból eredő igen fontos követelmény az is, hogy az árak — mind a vállalatok közötti forgalomban érvényes termelői árak, mind a fogyasztói árak — az eddiginél jobban tükrözzék: mennyibe is került a valóságban a szóban forgó termék előállítása. Ezt „közgazdaságnyelven” úgy fejezik ki, hogy az árak valóban a termékek értékét tükrözzék, azon alapuljanak. Ennek a követelménynek a kielégítéséhez az kell, hogy az új gazdasági irányító rendszer keretében tökéletesítsük árképzési rendszerünket.

Az árképzés, ármegegyezés fő baja az, hogy túlságosan központosított. Az Országos Árhivatal jelenlegi létszámának többszörösével sem tudná gondosan és pontosan kidolgozni az összes termelői árat, de erre nincs is szükség. Országosan mindenekelőtt az árpólitikát, az árképzés fő elveit kell kidolgozni és örökíteni kell ezek végrehajtásán.

A fogyasztói árak képzésében lényegében ugyanez a probléma. Ezeket a Belkereskedelmi Minisztérium szabja meg. De gondoljunk csak el képes-e az áralkuláció helyességét ellenőrizni egy központi szerv, amikor több mint százezer cikkről van szó? Nyilvánvaló, hogy eredményesebb, ha csak az elvek kidolgozására és a legfontosabb cikkek árának helyes megszabására koncentrálnak a központi szervek erejét, és megfelelő ellenőrzés mellett növelik az alsóbb szervek jogkörét.

BOGNÁR GYULA

telmésnek, amely másképpen lát és érez mostan, akiben lelohadt a harci kedv, az alkotó vágy és zavaraiiban a tehetetlenség bűntudatát érzésű szörjék széjjel maguk körül. De ez nem lehet és nem is mérvadó a forradalom számára, nem attól függ a forradalom sorsa, jövője. Mert „a forradalom céljai felé csak úgy halad egy nép, ahogyan megküzd érte.” Ebben a nagy törekvésbe belejátszik a kiábrándultság, a nihil hangja is, ami velejárája, „melléközöngése” az új bércekre hágo erőfeszítéseknek, amelyekben buktatók is jelentkeznek. De ezt úgy érzékelni, hogy „dilemma” elé került egy erős társadalmi osztály — a munkásosztály —, enyhén szólva nem szerencsés, mert nem igaz! Sem történelmileg, sem logikailag, sem az élet napi tényei alapján.

Pretoriások — igen — csak a zsarnoknak kellene, de ahol a tömegek köréből származó ügyintézők, adminisztrátorok dolgoznak, nem szükségeltetnek pretoriások, mert a hatalom fogalma a legnagyobb társadalmi osztály vezetését fejezi ki. Nem a munkásosztály ellenére kormányoznak „valakik”, hanem a munkásosztály politikáját a párt fejezi ki és szervezi megvalósítását. Ez akkor is így van, ha ebben az adminisztrációban akadnak olyanok is, akik elszakadtak a harci osztagtól, s evőkértlenül ödönönek a forradalmi forgatagban; az alkotó, termelő életben. Így van, mert a munkásosztály önmagától nem tud elszakadni: épenúgy, mint fénytől az árnyék.

Természetesen tartom a gondolat szabadságát. Különösen Veres Péter véleményére érdemes „odafigyelni”. Nem tartozom azok közé, akiket túl-

ságosan „idegesít” a kritikai hang. Ellenkezőleg: éppen a kritika szabadságát biztosító légkörben teremhetnek új, nagy gondolatok. De a kritika nem irányulhat alapkérdések ellen, a társadalom létformái ellen, mert akkor már másról van szó, egészen másról, mint konstruktív vitáról. Veres Péter véleménye konstruktív, jószándékú töprengésből ered.

Ha mégis mellékizt érzek cikkében, ez nem is annyira felfogásbeli különbségből, mint inkább a jelenségekkel levont következtetések másirányúságából fakad. Nem „uralkodási dilemma” van itten, hanem a szocialista építés új jelenségeinek a pontosabb megfogalmazására került sor, ami természetesen nem megy egyik óráról a másikra. S a fogalmazáson nem téziszgyártást értek, hanem a nemzet sorsát előremutatón formáló, nagy horderejű döntések kimunkálását. Mert ez van mostan napirenden, „össztársadalmi méretekben, és ez a „hangyabolyban” él elevenen; tehát nem a társadalmon kívül, nem felette, hanem benne. Az új társadalmi, gazdasági jelenségek léte, s az ezekre adott válaszok érthető módon zavarokat idézhetnek elő az emberekben, emberek csoportjában, tájékozatlanság, tudatos ellenzés, s még sok egyéb miatt is. Ezekben a körökben kérdezzetük a leggyakrabban, nem is ironián nélkül: „Na, mi van?”. S a „modernkedők” a maguk stílusában válaszolják: „Hát ez van”. De végeredményben a hatalmon levő munkásosztály — a párt — válaszol az új jelenségekre, tudományosan, a szocialista építést erősítő, előrelendítő módon.

Nekünk ez nagyon fontos mozzanatot. („Nekünk” — ezen az én nemzedékemet értem.) Kétféltizednyi

munkánk tekint ránk a földetől, gyárakból, falvakból és városokból, s a szellemi élet fórumáról. Több mint hétmillió felnőtt ember kétvívtednyi ereje, vére, idege, agysejtje fekszik abban, amit szocialista alapoknak nevezünk hazánkban. S ha egy kicsit szubjektív módon fogalmazzom: alkotó életünk egyik fele, legszebb fele erre ment el; tudásunk legjobb évtizedei. Ezért nem mindegy nekünk, hogy erről hogyan vélekednek körülöttünk, jószándékkal, vagy anélkül, mert mi mindenünket beleadtuk a nemzeti sors jobbításába, sokan egészségünket is rááldoztuk erre a becsületre, tisztá küzdelemre.

Lehetséges, hogy talán a kelleténél érzékenyebbek is vagyunk néha, amikor a továbblépés alakításának nagy vitájában a javítgatnivaló gondokkal együtt a realitásoktól eltérő aposztrófálást kap a múlt 20 esztendő. (Pedig nincsen szükség agitációra, a mögöttünk levő idő önmagát igazolja: hazánk már semmiben sem azonos a harmincas évek Magyarorszával. A mi nemzedékünk két világot járt milliói életérzésekben, életigényekben, műveltségben már nem azonosak a folszabadulás előtti időkkel.)

Nem is Veres Péternek szól ez. Hiszen Veres Péter nem olyan ember, aki kívül áll a nagy nemzeti sorsfordulón, benne volt, benne van minden lépésünkben. Eppen ezért nem lehetünk elégedettek, csak megállapításokkal az ő részéről. Mint ahogyan ő sem elégedne meg azzal, ha csak főlhánytorgatnánk jól, rosszul közös dolgainkat, és nem adnánk választ. Az intézkedés joga nála éppen annyira kötelesség, mint nálunk. Szóljon kritikánk mindenről, de nyilatkozzon a „hogyanokról” is.